

דברי חכפר

ישראל במלחמה

2025

גיליון מס. 2873 * כז ניסן תשפ"ה * 25 אפריל 2025

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

שמות הנופלים

נתייחד עם זכר חברינו ובנינו, חיילי צבא ההגנה
לישראל,
שנפלו במערכות ישראל ובפעולות האיבה.

ליאון לייטמן - בן למרים ואברהם, חבר גרעין המייסדים "גורסי-ליז", אלוטן
מוטס, מראשוני חיל-האוויר. נפל במלחמת השחרור, בהחישו אספקה לנגב
הנצור.
קבור בבית-העלמין הצבאי בראש-פינה.

יונתן בולטר - בן לג'סי ודויד, איש המח"ל, יוצא תנועת "הבונים" באנגליה.
נפל במלחמת השחרור על הגנת משמר הירדן. קבור בבית-העלמין הצבאי
בראש-פינה.

אריה דביר - בן לדבורה ושמעון, איש ירושלים. נפל במלחמת ששת-הימים
ברמת-הגולן. קבור בהר הרצל.

ציון (צ'יקו) כהן - בן לשושנה ושמעון, מגרעין "אלונים" וחברת הנוער
בקיבוצנו. נפל במלחמת ששת-הימים באום-כתף. קבור בבית הקברות הצבאי
ברחובות.

יעקב שרף - בן לעליזה ומאיר, חבר גרעין הנח"ל "הגליל" שהיה בקיבוצנו.
נפל במלחמת יום-כיפור בקרבות הבלימה ברמת הגולן. קבור בהר הרצל.

ארנון שוורצמן - מכיתת "סנונית", בן ליוספה ואייבי. נפל במבצע ליטני בדרום
לבנון, ב-1978. קבור בכפר-הנשיא.

ניל בן-עטר - מכיתת "היובל", בן לפרל ורחמים. נפל בעת מילוי תפקידו,
ב-1986. קבור בכפר-הנשיא.

שי קלמן - מכיתת "ארבל", בן לעדנה וג'רי. נפל בעת מילוי תפקידו, ב-1990.
קבור בערד.

מורן עמית - מכיתת "סיני", בת לרותי וגדי. נרצחה בידי פְּנִי עוולה, ב-2002.
קבורה בכפר-הנשיא.

יהי זכרם ברוך

ארכיון כפר הנשיא

שמות הנפלים

נתייחד עם זְכַר חניכי מכינת כפר הנשיא,
חיילי צבא ההגנה לישראל,
שנפלו במערכות ישראל ובפְּעולות הָאִיבָה.

עמרי טל – בן לאסתי ויורם

31.7.2014 - 10.10.1991

חניך מכינת כפר הנשיא מחזור א'.
שרת כקצין בחטיבת גולני. נפל במבצע צוק איתן ברצועת עזה.
קבור בבית העלמין הצבאי ביהוד.

יעל יקותיאל – בת לשלי ויעקב

08.01.2017 - 15.6.1996

חניכת מכינת כפר הנשיא מחזור ו'.
שרתה כקצינה בחיל החינוך. נרצחה בפיגוע דריסה חבלני בטיילת ארמון הנציב
בירושלים.
קבורה בבית העלמין הצבאי קריית שאול.

הדר קמה – בן גילה ואייל

7.10.2023 - 11.7.1999

חניך מכינת כפר הנשיא מחזור ט'. אומץ בידי חגית שליטא ויוחאי וולפין.
שרת כקצין בחיל המודיעין. נפל ביום הטבח בעוטף עזה 'חרבות ברזל'.
קבור בחלקה הצבאית בבית חירות.

עומר נאוטרה – בן ארנה אסתר ורון

7.10.2023 – 14.10.2001

חניך מכינת כפר הנשיא מחזור י"א. אומץ בידי משפחת אילנה ורפי פרנק.
שרת כקצין בחיל השריון. נפל ביום הטבח בעוטף עזה 'חרבות ברזל'. חלל
צה"ל חטוף.

יהי זְכֹרם ברוך

ארכיון כפר הנשיא

קהילתנו זוכרת ומצדיעה

הזמנה לטקס

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה

קהילת כפר הנשיא מתכנסת יחדיו לערב של
הוקרה, זיכרון וכאב,
בו נעמוד כולנו כאיש אחד, נרכין ראש ונקדיש
זמן ומחשבה לאלו שנפלו -
בני ובנות הארץ, לוחמים ואזרחים, גיבורים
שלעולם לא יישכחו.

יום ג' 29.04 | 20:00
באמפי
יום ד' 30.04 בשעה 11:00
בבית העלמין

"לזכור את כולם. את הגיבורים, את הסיפורים. את השמות שלא נמחה."

יום העצמאות ה-77

למדינת ישראל - בנפר הנשיא

יחד נבנה את הארץ, נאהב, נזכור ונחגוג - יום הולדת שמח, ישראל!

1.5 - יום חמישי	30.4 - יום רביעי
11:00 - התכנסות ומינגלינג	20:00 - טקס נעילת יום הזיכרון
12:00 - ארוחת בריקיו מפנקת	ופתיחת יום העצמאות
כיאה ליום העצמאות	בדשא של חדר האוכל
(אורחים בתשלום של 20 ש"ח לאדם)	21:00 - בית קפה מפנק
13:00 - מסיבה עברית עם נחמד דפנה	עם מבחר עוגות ומלבי
בדשא של לב הקיבוץ	22:00 - סרט ישראלי לכל המשפחה
13:00 - חפש את המטמון ברחבי הקיבוץ	22:30 - ערב שירה ונגינה
לכל המשפחה	מסביב למדורה.
14:00 - טורניר כדורעף	הגשמה
תל רומן יפנקו ביין משובח (בתשלום)	

יום העצמאות 77 - כפר הנשיא

תבואו שמחים ורעבים

דגשים:

- הארוע כולו מתקיים בדשא האחורי של חדר האוכל (לכיוון הבית של משפחת איילון)
- יש להביא כלים רב פעמיים
- תשלום של 20 ש"ח לאדם (ילד/מבוגר) לכל מי שאינו מתגורר בקיבוץ
- אין להביא כלבים לאירוע

מצפים לראות את כולכם
צוות יום העצמאות וועדת תרבות בכפר

פרנציסקוס מבואנוס איירס

1. כאשר הארכיבישוף חורחה מריו ברגוליו מארגנטינה נבחר בשנת 2013 להיות האפיפיור ה-266 במניין על ידי הקונקלווה ברומא, הוא בחר לקרוא לעצמו פרנציסקוס ע"ש הקדוש של הציפורים פרנציסקוס מאסיזי.
2. לאחר הבחירה בשם פרנציסקוס דובר הוותיקן הודיע שאם בעתיד יבחר עוד אפיפיור בשם פרנציסקוס, ברגוליו יהפוך להיות פרנציסקוס הראשון. לכבוד המעמד המרגש ציירתי אותו אז ממריא לשמיים עם כנפי הציפור המרהיבות של אלברכט דירר.
3. אחר כך קראתי באיזשהו מקום שהאפיפיור פרנציסקוס מגלה שמעת לעת הוא מפסיק להאמין באלוהים. ומאז אני אוהב אותו יותר.
4. השבוע הוא המריא עם אותן כנפיים של אלברכט דירר אל אסיזי של מעלה כשהוא נושא עימו את כאביה ומכאוביה של האנושות כולה. ולא ישוב עוד...

כמה מילים על אסון נחל צפית

1. ביהמ"ש גזר את דינם של יובל כאהן ואביב ברדיצ'ב, מנהלי התוכנית החינוכית לשעבר של המכינה, הורשעו בגרימת מוות ברשלנות. "הם פגעו בערך קדושת החיים. טיול שהזהירו מפניו, טיול שלא היה צריך לצאת אליו", פתח השופט את הדיון הדרמטי
2. בית המשפט המחוזי בבאר שבע הטיל היום (שלישי) 7 שנות מאסר ליובל כאהן, ראש מכינה הקדם צבאית "בני ציון" ואביב ברדיצ'ב, מנהל התוכנית החינוכית לשעבר של המכינה, שהיה עם החניכים במהלך הטיול בו נספו 10 נערים ב-2018. זאת, לאחר שבאוקטובר הורשעו בגרימת מוות ברשלנות בעקבות מותם.
3. היה קשה לקבל שהנאשמים, בהתאם לנורמות שמכתיבים מנהיגים במדינה, סירבו גם הם לקחת אחריות. הם שאמורים ללמד את חניכיהם מהי אחריות ואיך לוקחים אותה, כשלו בכך באופן גמור.
4. אחד הדברים היפים באחריות הוא שהיא איננה באה בצורת רבים. אלא רק ביחיד/ה. לכן אחריות קולקטיבית היא חסרת משמעות עד שישנו יחיד שבא ונוטל אותה. וכך למדנו מס. יזהר מהי אחריות ואיך לוקחים אותה:
5. **ס. יזהר על האחריות**
 "מושג זה הוא אחד מאותם מושגים שבלעדיהם החיים ריקים ושאתם החיים קשים. ואדם נקרא לבחור לו בין השניים אם בריק או בכאב. ליטול אחריות זה ליטול כאב ואילו לוותר ולחיות ללא אחריות זה לחיות בריק.
 ... אבל במקום אחד בתנ"ך, בספר בראשית, מוגדרת בו האחריות היטב ולכל דקדוקיה: בסיפור יוסף. לאחר שהתגלגל יוסף למצרים ועלה לגדולה, שולח יעקב את בניו למצרים לשבור שבר, אבל יוסף תובע מהם להביא בפעם הבאה את האח הצעיר, את בנימין. דבר שיעקב לא יסכים לו לעולם. שני בנים היו לו מאשתו האהובה מרחל. יוסף, ש"טרוף טורף", ובנימין, בן הזקונים שאותו לא ייתן. אבל האיש המצרי אמר שבלי בנימין לא יקבלו כלום ועליהם לבחור בין בנימין ובין רעב. לבסוף קם יהודה ואומר
 לו כך: "אנוכי אערבנו, מידי תבקשנו, אם לא הביאותיו אליך והצגתיו לפניך, וחטאתי לפניך כל הימים."

ביטוי זה, "אנוכי אערבנו" עומד על השאלה מי האחראי ומה עושה אדם כדי שיהיה לאחראי: ובכן, האחראי הוא הערב לדבר; לא בעקיפין ולא באיזה אופן משני, אלא ממש "אנוכי אערבנו". למושג "אחריות" אין שום מובן אם אינו מהודק היטב למילה "אני". אין אחריות בלי "אני". אחריות מתחילה ב"אני". וכשהיא מתחילה כך, שוב איננה סתמית. מרגע שאמרת אחריות, גם העולם איננו אדיש עוד.

האחריות איננה אפוא נתון טבעי, אלא היא הכרעתו של אדם, היא נובעת מנכונותו לשאת באחריות. כשנמצא אדם לשאת באחריות, יש אחריות...

(על האחריות/ ס. יזהר מתוך "קריאה לחינוך" 1984)

ס. יזהר מוסיף שלאחר מכן בא "מידי תבקשנו". שפירושו שאני אחראי לא רק עד ההצלחה אלא גם עד לכישלון. אם לקחתי אחריות ונכשלתי מידי תבקשנו ולא מידו של אף אחד אחר.

ושלישית בא "וחטאתי לפניך כל הימים". כלומר לקחתי אחריות, אני מוכן לשאת בהשלכות שתהיינה לתקלה לכישלון שאירעו בתחום אחריותי.

זוהי הכרה בעובדה שאם חטאתי אהיה מוכן לשאת בכל סנקציה אפשרית שתבוא. כי מי שלוקח אחריות כמו יהודה לקח אחריות. ומי שלא לא.

דור שני

ביום השואה בשעה 10:00 בבוקר קורעת את הלב צפירה בת שתי דקות .
החיים עומדים מלכת לזכר המתים. ובאותו רגע אנחנו מתחלקים לשלוש:

אלה שעומדים וזוכרים.

אלה שלא עומדים.

ואלה שעומדים וסופרים

את אלה שלא עומדים .

אבל

כשאני עומד בצפירה

אני לא, אף פעם לא

מסתכל מי לא עומד .

אני רק מסתכל פנימה

אל תוכי ורואה אותי

עומד שם ובוכה.

פינת הקריקטורה השבועית: רון בר הגיש השבוע לבג"צ תצהיר בשבועה.
נתינו הגיב כדרכו. למי אתם מאמינים?

@@@@@@@@@@@@@@@@@@

על דא ועל הא / חמט: תמר וולפין

ערב יום השואה תשפ"ה. השתתפתי באירוע "זיכרון בסלון" בו שיתפה איתנו לאה בן אדיבה את זיכרונותיה של אמה, סבתה, דודה ודודתה, שבאורח פלא ממש, שרדו את סבלות הנדודים והבריחה ממקום למקום, ביערות אוקראינה, בתוך הביצות, שנתנו להם מסתור, תוך שהם דואגים האחד לשני.

ערב יום השואה תשפ"ה. צפיתי בטלוויזיה בטכס הדלקת נר הזיכרון ביד ושם. ראיתי את הסרט שבו מספרת מוניקה ברזל על ילדותה, את הסיפור המדהים של הישרדות בלב ליבה של בירת גרמניה הנאצית, ברלין. התרגשתי לראות אותה מדליקה את המשואה, כשהיא מלווה בנכדה, אדם, חייל בצ.ה.ל.

ערב יום השואה תשפ"ה, שוב מתחיל שבוע קשה ועצוב, אשר משנה לשנה נעשה יותר קשה ויותר עצוב. מהערב ועד יום העצמאות המועקה לא מרפה.

ערב יום השואה תשפ"ה.

אני מתפללת שבערב יום השואה תשפ"ו תהיה גם המועקה על חטופינו במנהרות עזה, זיכרון מן העבר, ושחלק מהמועקה הזאת יתפוגג.

אמן כן יהי רצון.

אין בי כח או רצון לפטפט את עצמי לדעת, כפי שאני עושה בשבועות אחרים, אסתפק בזה להיום.

תמר וולפין

פִּינֵת הַהֶנְצָחָה / דוֹד אֵלֶּם

יְהִי זְכוֹר בָּרוּךְ

שושנה אדלשטיין ז"ל - (8/2/1972 - 27/6/1923)

שושנה חברת הקיבוץ ומגרעין המייסדים. נולדה בפולין והגיעה אלינו מדורות. שושנה ידועה כדמות חינוכית והייתה לה השפעה רבה על רבים בעיקר מבני הדור השני בקיבוץ. אישיות תוססת שבהחלט השפיעה על רבים. שושנה נפטרה ממחלה אכזרית אשר סגרה את מעגל חייה הרבה יותר מדי מוקדם. שושנה תיזכר בעיקר כדמות אשר סימלה את החינוך בכפר הנשיא בימיה.

<https://khbbm1.wixsite.com/1972-01>

הביא דוד אלמן - פניות כלשהם הפנו אלי - רק לא בטלפון (בעיית שמיעה)

מוניקה ברזל היא אחת מששת שורדי ושורדות השואה שידליקו משואות בעצרת הממלכתית בערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה.

מוניקה נולדה בשנת 1937 בברלין. בזמן שאביה, אויגן, ברח לאנגליה, היא התגוררה עם אמה אדית (אחות במקצועה) וסבתה גרטרוד בבניין דירות צפוף, כשהשלוש חיות במחסור מתמיד. עם תחילת הגירוש של היהודים, גרטרוד נשלחה לטרזין, שם נספתה. מוניקה עברה לגור עם אמה בבית החולים היהודי, שם חיו ילדים נוספים בני משפחות הצוות הרפואי. מכיוון שההיגיון הנאצי קבע שלא ישלחו יהודים חולים מבית החולים למחנות ההשמדה, אלא רק לאחר שיבראו, הרופאים והצוות נמנעו מלטפל בחולים שמצבם השתפר, תוך סיכון מתמיד של חייהם.

ב-1943 נשלחה מוניקה לרכבת לאושוויץ, אך הורדה ממנה ברגע האחרון. היא חלתה בדיפטריה, בילתה חורף שלם ללא נעליים, וחיה לבדה במקלטים בעת ההפצצות על ברלין. כששוחרר בית החולים על ידי הצבא האדום, הייתה מוניקה בין מאות ששרדו, אך נאלצה להתמודד עם פחדים חדשים.

לאחר המלחמה עברה עם אמה לשוודיה וללונדון, ולמדה רפואת שיניים. היא עלתה לישראל ב-1962, והשתקעה בקיבוץ כפר הנשיא שעל גבול סוריה.

היא עבדה כרופאת שיניים ברחבי הארץ עד גיל שבעים, והתמידה בהתנדבות גם לאחר מות בן זוגה, אילן, ממחלת הסרטן.

למוניקה ולאילן ז"ל שני ילדים ושישה נכדים.

מוניקה,

קהילת כפר הנשיא גאה בך! את דוגמא ומופת לאישה חזקה ועוצמתית.

את נושאת בגופך ובנפשך את כאב הזיכרון, את עומק האובדן, אך גם את עוצמת הרוח.

בחרת לחיות, לבחור בטוב, להאמין באדם – ולספר. לספר כדי שלא נשכח, לספר כדי שנזכור כולנו מהי אנושיות אמיתית.

המשואה שאת מדליקה ביד ושם היא אור של תקווה, היא מסר של ניצחון על האופל, היא סמל לעמידה, לעוז, לאמונה ולחיים שנמשכים, גם אחרי הכול.

בשם הדורות שבאו, ובשם הדורות שעוד יבואו –

תודה על האור שאת ממשיכה להדליק בעולם.

פורסם ב"מקומי" ב-21.4.2025 ע"י מנהלת תרבות וחגים – ליאת חן

מזל טוב

בת נולדה להורים המאושרים

מזתר ושניר

נכדה לשרה'לה מרקוסון

נינה לבת שבע ומרקי מרקוסון

שפע ברכות

לכל בני המשפחה.

אנו מאחלים לכם שתגדלו אותה

באושר, נחת והרבה אהבה

ברצוננו להודות לכל מי שהיה מעורב בליווי משפחתנו במהלך התקופה הארוכה של מחלתו של סימון יקירנו. לאנשים בבית יונתן, לצוות מנוחה נכונה, לרחלי, מעין ולמתנדבים במועדון, לאירנה, לריטה, למורדי, לגיא, ועוד הרבה אנשים טובים מבית כפר הנשיא. משפחת שיינגזיכט

שירי מלחמת חרבות ברזל

אותיות נחמה

מילים ולחן: שלמה ארצי

האם הגיוני שמה שקרה לא יחזור,
נתעורר מחלום, נשב ונשתה קפה רק שחור.
הרוח תישוב, העלים יפלו מעצמם,
האם הגיוני שאיבדנו פתאום את הקיים?

אני חושב שרצינו, עוד לא מיצינו
קשה להבין את הדממה.
פצעינו מגלידים, אנחנו הולכים לחפש נחמה.
לחפש נחמה...

האם הגיוני ששמיים בוכים מעצמם?
כן זה אבל כבד וקשה לחזור ללב האדם.
האם הגיוני שראיתי אותך בकिכר?
יושבת לבד, רוקדת לבד, מחפשת תקווה.

אני חושב שרצינו, עוד לא מיצינו
קשה להבין את הדממה.
פצעינו מגלידים, אנחנו הולכים לחפש נחמה.
לחפש נחמה...

האם הגיוני שהכול יחזור לעצמו?
האמת, התקווה, האהבה, החלום, הריקוד המתוק.
האם הגיוני שהפסקנו לבכות מאהבה?
בדרכים הריקות ממכוניות
מחפשים עדיין את הצבא!

אני חושב שרצינו, עוד לא מיצינו...

ינאי ברק דר"י	25.4
סוון בר	26.4
עידו לוי	
מיטל קיסר	27.4
אביב זפרני	28.4
רועי אדלשטיין	
ג'נט פרימוסט	29.4
טלי נידם	
זיו זולטי	
עמנואל בכר	
יהודית וויטהם	30.4
יהב דבולט	1.5

סיפור לשבת

זקוק לבן

האחות בבית החולים לקחה את החייל העייף והדואג אל מיטת החולה.

"הבן שלך כאן," היא אמרה לזקן במיטה.
היא נאלצה לחזור על המילים מספר פעמים לפני שעניו של החולה נפקחו.

מורדם בגלל הכאב מהתקף הלב שלו, הוא ראה במעורפל את החייל הצעיר במדים עומד מחוץ לאוהל החמצן. הוא הושיט את ידו.
החייל כרך את אצבעותיו הקשוחות סביב אצבעותיו הרפויות של הזקן, לוחץ עליהן מסר של אהבה ועידוד.

האחות הביאה כיסא כדי שהחייל יוכל לשבת ליד המיטה.
כל הלילה ישב החייל הצעיר שם במחלקה עם האורות העמומים, אוחז בידו של הזקן ולוחש לו מילות אהבה שנוסכות כוח.

מדי פעם, האחות הציעה שהחייל יעבור למיטה שהיא תסדר לו כדי לנוח קצת, אבל הוא סירב. היא שמעה אותו אומר כמה מילים עדינות ומלטף את יד החולה.

האיש הגוסס לא אמר דבר, רק החזיק חזק את יד בנו כל הלילה.

לקראת שחר, הזקן מת.

החייל שחרר את היד חסרת החיים שהחזיק, והלך לקרוא לאחות.
בזמן שהיא עשתה את מה שהייתה צריכה לעשות, הוא המתין.

לבסוף, היא חזרה והחלה להגיד מילות תנחומים, אך החייל קטע אותה,
"מי היה האיש הזה?" הוא שאל.

האחות נדהמה, "הוא היה אביך", היא ענתה.

"לא, הוא לא אבי", השיב החייל. "מעולם לא ראיתי אותו קודם בחיי".

"אז למה לא אמרת משהו כשהובלתי אותך אליו?"

"ידעתי מיד שהייתה טעות, ענה החייל, אבל גם ידעתי שהוא צריך את בנו, והבנתי שהבן שלו פשוט לא כאן. כשראיתי שהוא חולה מכדי לדעת אם אני בנו או לא, ובידיעה כמה הוא זקוק לבן, החלטתי להישאר. למעשה באתי לכאן הערב בתפקיד, כדי למצוא את מר ויליאם גריי. בנו נהרג היום בפעולה צבאית ואני נשלחתי להודיע לו. מה שמו של הג'נטלמן הזה?"

האחות ענתה, עם דמעות בעיניה, "הוא היה מר ויליאם גריי"...

בפעם הבאה שמישהו צריך אתכם, אולי פשוט תהיו שם בשבילו.

תורגם מאנגלית לעברית על ידי חמדה גלעד

59 חטופים וחטופות נמצאים כבר 567 ימים בשבי

